

साझाकुरा

हाम्रो कुरा

तिहारको महत्त्व

तिहार हिन्दु धर्मावलम्बीहरूको दसैँपछिको सबैभन्दा ठूलो पर्व हो । यो पर्व कात्तिक कृष्णपक्ष त्रयोदशीका दिन काम तिहारको नामले सुरु भएर कात्तिक शुक्लपक्षको द्वितीया तिथिको भाइटीकासम्म पाँच दिन मनाइन्छ । पाँच दिनसम्म मनाइने भएकोले यसलाई यमपञ्चक पनि भनिन्छ । यो पाँच दिवसीय पर्व विशेष गरी नेपालमा मनाइन्छ । हिन्दु धर्मावलम्बीले दीपावलीको रूपमा यस पर्वलाई धुमधामसय मनाउँछन् । यस पर्वको नाम हिन्दी शब्दको 'त्योहार' शब्दबाट विकृत हुँदै तिहार बनेको अनुमान लगाइन्छ । यसलाई दीपावली अनि दिवाली नामले पनि चिनिन्छ । यमराजले आफ्नी बहिनी यमुनाका घरमा अतिथ्य ग्रहण गरेको हुनाले यी पाँच दिनलाई यमपञ्चक भनिएको छ । यही दिन भगवान धन्वन्तरीको जन्म भएको हुनाले यसलाई धन्वन्तरी जयन्ती वा धनतेस पनि भनिन्छ । यसै दिन साँफेमा घरको मूलद्वारको सामु यमराजलाई दीपावली नगालि मृत्युदेव प्रसन्न भई आरोग्यता तथा दीर्घजीवित प्रदान गर्छन् भन्ने विश्वास रहेको छ । त्यो घरमा कहिल्यै पनि अपमृत्यु वा अल्पमृत्यु हुँदैन भन्ने मान्यता छ । यमपञ्चकमा क्रमशः काम, कुकुर, गाई लक्ष्मी, गोकर्ण र भाइ पूजा गरिन्छ । पिड खेल्ने, दीपावली गर्ने र देउसीबोलो खेल्ने सेलरोटी आदि मिष्ठान खार्दै रमाइलो गरी तिहार मनाउने गरिन्छ ।

तिहारको सांस्कृतिक पक्ष पनि छ । भारत तथा नेपाल कृषि प्रधान देश हुन् । जब कृषक आफ्नो खेतमा सुनिने फसल उमारेर अन्नरूपी सम्पत्ति घरमा ल्याउने समय जब हुन्छ, तब उसको खुशी एवम् उमेरको सीमा हुँदैन । यस खुशीको अवसरमा ऊ भगवानको कृपा मानेर कृतज्ञता प्रकट गर्न पुजा गर्छ । पहिले दशैं अनि त्यसको पन्ध्र दिनपछि आउने तिहार दुवै पर्वमा देवी दुर्गाका विभिन्न रूपहरूको पूजा-आराधना गरिन्छ । सम्पत्तिको देवी लक्ष्मीको पूजा घरमा अन्न धेरै आओस् भन्ने उद्देश्यमा गरिएको पनि अनुमान गरिन्छ । दक्षिण एसियाका धेरै देशमा विशेष गरी भारत, नेपाल, भुटान र म्यानमारमा यो पर्व विभिन्न प्रकारले मनाइन्छ । तिहार पर्वको सांस्कृतिकसँगै वैज्ञानिक महत्त्व पनि छ । चराहरू वातावरण सन्तुलनका प्रतीक हुन् । बालीनालीमा लाग्ने कीराहरू खाइदिने चराहरूले कृषिप्रधान मुलुकका कृषकहरूलाई सहयोग पुऱ्याउने काम गरेकाले कागको पूजा गर्ने प्रसङ्गले मानिसलाई सधैँभरि चराहरू र कीराहरूका वासस्थानप्रति इमान्दार हुनुपर्छ भन्ने सन्देश दिन खोजेको बुझिन्छ । त्यस्तै कुकुरको स्वामीभक्ति त यसैपनि संसारमा प्रसिद्ध छ । आफूलाई संरक्षण दिनेप्रति हामी सबैले कुकुरले जतिभै इमान्दार हुनु कुकुरपुजाको प्रसङ्गले बुझिन्छ । गाईबाट दूधदेखि मलमूत्र र हलो तान्ने बहर दिएर हाम्रो जीवन बचाउने बहरले हलो तानेर र पहाडपर्वतले अक्सिजन दिएर सम्पूर्ण प्राणीको प्राण बचाउने गरेकाले गाई, गोरु र गोधर्धन पर्वतको पूजाको अर्थ पनि उनीहरूप्रति इमान्दार हुनुपर्छ भन्ने हुन्छ । लक्ष्मी पूजाको अर्थ धनसम्पत्ति प्राप्तिको कामना हो । धन कामनाका लागि शरीर स्वस्थ र निरोगी हुनुपर्छ भने शरीर स्वस्थ र निरोगी रहन सदैव प्रसन्न चित्त रहन सक्नुपर्छ । दिदीबहिनीले दाजुभाइको र दाजुभाइले दिदीबहिनीको पूजा गर्दा यसको अर्थ मान्छेले मान्छेको सम्मान गर्ने सन्तु र जान्नुपर्छ भन्ने सन्देश दिनु हो । संसार विप्रेको मान्छेले मान्छेप्रति गर्ने व्यवहार सन्तुलित हुन नसकेर नै हो । जहाँ मान्छेबाट मान्छेको सम्मान हुन सकेको हुन्छ त्यहाँ अहिलेको संसारमा विद्यमान आधाभन्दा बढी समस्या आफैँ समाधान हुन्छ ।

आगामी चुनाव संविधानको मृत्युपत्रमा हस्ताक्षरका लागि हुनसक्छ

प्रशान्त सिंह

मेरो विचारमा मधेश गोरखालीहरूको उपनिवेश हो भने जनजाति चाहे साम्राज्य हो । आफूले घृणा गर्दा पनि घृणा गरिने विचको नाम आएको भने त्यो उपनिवेश हो । पञ्चनागरका शाहको दिव्योपदेश हो, त्यही मधेशीको 'म' पनि छैन । पञ्चालिनको कर्मसलमा नर्न नित्तु भएछ । यस्तो व्यवहार गरिएको छ कि गोरखालीहरूको मबरमा मधेशीहरू घृणा गर्न पनि लाग्नु छैन । मुसुकी देवमा मधेशीको कुनै विश्वास नै छैन । मधेश राम्राहरूको राइबरभन्दा बढिभै रह्यो । जनजातिको टुट्टोको राइको गोपी लाग्यो भने कुस-आर्न र जनजाति सबै अनुपलित हुन्छन् तर मधेशमा गोपी चन्दा यो देश जनजाति हुँदैन । किनकि जनजातिमा गोरखालीहरूको त्यति ठूलो रैथान्य छैन जति मधेशीमा छ ।

महिला बन्ने पुन ६ वर्ष लगाएर भन्ने भन्ने त्यो काम भइरहेको छ भनेर मन लिइन्न । यो ७० वर्षको इतिहास त्यसका थुप्रै पुत्रि हुने गर्छ । रामशासनपछि आधुनिक नेपाल सन् १९९१ मा भयो । भारत चार वर्षेयति सन् १९४७ र चीन सन् १९४९ मा बनेको हो । सन् १९९१ मा यी तीनवटै मुलुकको अडीपी एकै ठाउँमा रहेछ । अहिले चीन र भारत कतौ पुर र नेपाल कहाँ छ ?

महिला बन्ने पुन ६ वर्ष लगाएर भन्ने भन्ने त्यो काम भइरहेको छ भनेर मन लिइन्न । यो ७० वर्षको इतिहास त्यसका थुप्रै पुत्रि हुने गर्छ । रामशासनपछि आधुनिक नेपाल सन् १९९१ मा भयो । भारत चार वर्षेयति सन् १९४७ र चीन सन् १९४९ मा बनेको हो । सन् १९९१ मा यी तीनवटै मुलुकको अडीपी एकै ठाउँमा रहेछ । अहिले चीन र भारत कतौ पुर र नेपाल कहाँ छ ?

महिला बन्ने पुन ६ वर्ष लगाएर भन्ने भन्ने त्यो काम भइरहेको छ भनेर मन लिइन्न । यो ७० वर्षको इतिहास त्यसका थुप्रै पुत्रि हुने गर्छ । रामशासनपछि आधुनिक नेपाल सन् १९९१ मा भयो । भारत चार वर्षेयति सन् १९४७ र चीन सन् १९४९ मा बनेको हो । सन् १९९१ मा यी तीनवटै मुलुकको अडीपी एकै ठाउँमा रहेछ । अहिले चीन र भारत कतौ पुर र नेपाल कहाँ छ ?

महिला बन्ने पुन ६ वर्ष लगाएर भन्ने भन्ने त्यो काम भइरहेको छ भनेर मन लिइन्न । यो ७० वर्षको इतिहास त्यसका थुप्रै पुत्रि हुने गर्छ । रामशासनपछि आधुनिक नेपाल सन् १९९१ मा भयो । भारत चार वर्षेयति सन् १९४७ र चीन सन् १९४९ मा बनेको हो । सन् १९९१ मा यी तीनवटै मुलुकको अडीपी एकै ठाउँमा रहेछ । अहिले चीन र भारत कतौ पुर र नेपाल कहाँ छ ?

महिला बन्ने पुन ६ वर्ष लगाएर भन्ने भन्ने त्यो काम भइरहेको छ भनेर मन लिइन्न । यो ७० वर्षको इतिहास त्यसका थुप्रै पुत्रि हुने गर्छ । रामशासनपछि आधुनिक नेपाल सन् १९९१ मा भयो । भारत चार वर्षेयति सन् १९४७ र चीन सन् १९४९ मा बनेको हो । सन् १९९१ मा यी तीनवटै मुलुकको अडीपी एकै ठाउँमा रहेछ । अहिले चीन र भारत कतौ पुर र नेपाल कहाँ छ ?

महिला बन्ने पुन ६ वर्ष लगाएर भन्ने भन्ने त्यो काम भइरहेको छ भनेर मन लिइन्न । यो ७० वर्षको इतिहास त्यसका थुप्रै पुत्रि हुने गर्छ । रामशासनपछि आधुनिक नेपाल सन् १९९१ मा भयो । भारत चार वर्षेयति सन् १९४७ र चीन सन् १९४९ मा बनेको हो । सन् १९९१ मा यी तीनवटै मुलुकको अडीपी एकै ठाउँमा रहेछ । अहिले चीन र भारत कतौ पुर र नेपाल कहाँ छ ?

महिला बन्ने पुन ६ वर्ष लगाएर भन्ने भन्ने त्यो काम भइरहेको छ भनेर मन लिइन्न । यो ७० वर्षको इतिहास त्यसका थुप्रै पुत्रि हुने गर्छ । रामशासनपछि आधुनिक नेपाल सन् १९९१ मा भयो । भारत चार वर्षेयति सन् १९४७ र चीन सन् १९४९ मा बनेको हो । सन् १९९१ मा यी तीनवटै मुलुकको अडीपी एकै ठाउँमा रहेछ । अहिले चीन र भारत कतौ पुर र नेपाल कहाँ छ ?

महिला बन्ने पुन ६ वर्ष लगाएर भन्ने भन्ने त्यो काम भइरहेको छ भनेर मन लिइन्न । यो ७० वर्षको इतिहास त्यसका थुप्रै पुत्रि हुने गर्छ । रामशासनपछि आधुनिक नेपाल सन् १९९१ मा भयो । भारत चार वर्षेयति सन् १९४७ र चीन सन् १९४९ मा बनेको हो । सन् १९९१ मा यी तीनवटै मुलुकको अडीपी एकै ठाउँमा रहेछ । अहिले चीन र भारत कतौ पुर र नेपाल कहाँ छ ?

महत्त्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

क्रकवानपुर	प्रहरी	एम्बुलेन्स सेवा
प्रहरी कन्ट्रोल: १००	नेपाल रेडक्रस: ४२०७११, ९२४२०२०२९२	नेपाल रेडक्रस: ४२०७११, ९२४२०२०२९२
जिल्ला ट्राफिक: ४२०७१९	हेटौडा अस्पताल: ४२०३०४	हेटौडा अस्पताल: ४२०३०४
बडा प्रहरी: ४२०२९९	परिवार नियोजन संघ: ४२०७१९, ९२४२०२०२९२	परिवार नियोजन संघ: ४२०७१९, ९२४२०२०२९२
पशुपतिनगर इलाका: ४२०७१८	महारी रेडक्रस: ९८४१०४८८८	महारी रेडक्रस: ९८४१०४८८८
पान्चड इलाका: ६२०४६७	छतिवन रेडक्रस: ९८४१६२२९११	छतिवन रेडक्रस: ९८४१६२२९११
महारी इलाका: ९८४२०९०१६१	श्रीमफेदी रेडक्रस: ६२०९९९	श्रीमफेदी रेडक्रस: ६२०९९९
इलाका फायरबारी: ६९९९८०	पान्चड रेडक्रस: ९८४२०७४०१	पान्चड रेडक्रस: ९८४२०७४०१
इलाका भीमफेदी: ६९९४६२	सकवारौटी रेडक्रस: ९८४२०९८८८८	सकवारौटी रेडक्रस: ९८४२०९८८८८
इलाका डिमन: ९८४२२९९३८८	बसवासी एम्बुलेन्स: ९८४२२९७७७७	बसवासी एम्बुलेन्स: ९८४२२९७७७७
चौकीटोल चौकी: ९७४२४४४०१	बाजार सन्त: १०१	बाजार सन्त: १०१
विजया चौकी: ६९२०००	बाल हेल्थसाइन नेपाल: १०९८	बाल हेल्थसाइन नेपाल: १०९८
चौबिबा चौकी: ९८४४०४४०४	महारी नेपाल: ४२०७१०	महारी नेपाल: ४२०७१०
नेवारगानी चौकी: ९७४४०००२९९	अपाहा बाल अस्पताल: ९८४२२९६४४२	अपाहा बाल अस्पताल: ९८४२२९६४४२
फाल्गु चौकी: ९८४४०३१९१८	सांस्कृतिक हिराको लागि: ३३३	सांस्कृतिक हिराको लागि: ३३३
परमपेखरी चौकी: ९८४४०९९७७९	राजिपुरी लोचन सेवा: ३३३	राजिपुरी लोचन सेवा: ३३३

भोलिको पात्रो

भोलि वि.सं. २०७९ कार्तिक ४ गते शुक्रबार २१ अक्टोबर २०२२ । कात्तिक कृष्णपक्ष एकादशी । कोलागा ११२२ न.सं. । सूर्योदय ६:०८, सूर्यास्त ५:२७ ।

आजको राशिफल

गेष	शुभ	दुःख	विशुद्ध	कर्म	रिधि	कल्या
शुभ	शुभ	दुःख	दुःख	दुःख	दुःख	दुःख
शुभ	शुभ	दुःख	दुःख	दुःख	दुःख	दुःख
शुभ	शुभ	दुःख	दुःख	दुःख	दुःख	दुःख
शुभ	शुभ	दुःख	दुःख	दुःख	दुःख	दुःख
शुभ	शुभ	दुःख	दुःख	दुःख	दुःख	दुःख
शुभ	शुभ	दुःख	दुःख	दुःख	दुःख	दुःख

देवीप्रसाद अधिकारी

भन त धेरैले भन्छन् त त गुरु, तैले जागेको होला नि । तैले नजाने कसले जान्छ ? तैले त जानै पर्यो नि । तैले नगरे कसले गर्छ ? चौधिन सबै शिक्षण पेशामा पाएको गहनभन्दा गहन बानीहरू हुन् यी मेरा लागि । जतिर नजतिर वा परिचितनै शिक्षक बन्यो । १९ वर्षको उमेर । भाइ कक्षाको पढाउ । म हुन्थे गरेको बर्डिङ स्कूलको फर्कौ परेको एक शिक्षक । मजिब शिक्षक बन्ने टुट्टी सानोमा लिए ।

सयौँ पटक सोधे आफूलाई- तँ पनि प्रोफेसर बन्न सक्छौ त ? तँ पनि सरको पनि सर हुन सक्छौ त ? सबै कुराको जाने हुन्छौ त ? फेरि सम्भो आमाको केही मीठो पल्लो ७ कक्षा उल्लेको दिन भन्नुभएको- 'नारायण सर, मेरो कान्छेभाइ ६ कक्षामा नै दोहोयाउन पर्यो ।' नारायण जवानो, जो हाम्रो कक्षा ६ मा अग्रणी पढाउने सर हुनुहुन्थ्यो । उहाँले अचम्म मान्ने भन्नुभयो- 'अन्टी, होइन तपाईंको यो के भन्दै हुनुहुन्छ ? म त छुस्क परे' तपाईंको छोरो प्रथम भएको छ कक्षामा अनि किन त्यही कक्षा दोहोयाउनु?' सरको बोली तसर्थै आमा भन्नुभयो- 'प्रथम गएर के गर्नु सर, यसलाई महिनाको ७ रूपैयाँ फिस् कसले तिर्न सक्छ र ? ६ कक्षामा नै राखिदि त यसपालिबाट सरकारले कक्षा ६ बाट नि:शुल्क पढाउने भन्यो छ नि त ।

सयौँ पटक सोधे आफूलाई- तँ पनि प्रोफेसर बन्न सक्छौ त ? तँ पनि सरको पनि सर हुन सक्छौ त ? सबै कुराको जाने हुन्छौ त ? फेरि सम्भो आमाको केही मीठो पल्लो ७ कक्षा उल्लेको दिन भन्नुभएको- 'नारायण सर, मेरो कान्छेभाइ ६ कक्षामा नै दोहोयाउन पर्यो ।' नारायण जवानो, जो हाम्रो कक्षा ६ मा अग्रणी पढाउने सर हुनुहुन्थ्यो । उहाँले अचम्म मान्ने भन्नुभयो- 'अन्टी, होइन तपाईंको यो के भन्दै हुनुहुन्छ ? म त छुस्क परे' तपाईंको छोरो प्रथम भएको छ कक्षामा अनि किन त्यही कक्षा दोहोयाउनु?' सरको बोली तसर्थै आमा भन्नुभयो- 'प्रथम गएर के गर्नु सर, यसलाई महिनाको ७ रूपैयाँ फिस् कसले तिर्न सक्छ र ? ६ कक्षामा नै राखिदि त यसपालिबाट सरकारले कक्षा ६ बाट नि:शुल्क पढाउने भन्यो छ नि त ।

सयौँ पटक सोधे आफूलाई- तँ पनि प्रोफेसर बन्न सक्छौ त ? तँ पनि सरको पनि सर हुन सक्छौ त ? सबै कुराको जाने हुन्छौ त ? फेरि सम्भो आमाको केही मीठो पल्लो ७ कक्षा उल्लेको दिन भन्नुभएको- 'नारायण सर, मेरो कान्छेभाइ ६ कक्षामा नै दोहोयाउन पर्यो ।' नारायण जवानो, जो हाम्रो कक्षा ६ मा अग्रणी पढाउने सर हुनुहुन्थ्यो । उहाँले अचम्म मान्ने भन्नुभयो- 'अन्टी, होइन तपाईंको यो के भन्दै हुनुहुन्छ ? म त छुस्क परे' तपाईंको छोरो प्रथम भएको छ कक्षामा अनि किन त्यही कक्षा दोहोयाउनु?' सरको बोली तसर्थै आमा भन्नुभयो- 'प्रथम गएर के गर्नु सर, यसलाई महिनाको ७ रूपैयाँ फिस् कसले तिर्न सक्छ र ? ६ कक्षामा नै राखिदि त यसपालिबाट सरकारले कक्षा ६ बाट नि:शुल्क पढाउने भन्यो छ नि त ।

शिक्षक भएर यति नि जावदैजस ?

के ऊ सर्वज्ञता बने पनि हो ? के उसले ज्ञानिन भन्न पाउँदैन ? कि भेटो बोलेर पनि धमधमाउनु ? के हो मतिभर मडाँटविन्ने यी ज्ञानकार ? खलबखलाउँनु विद्याग । सोचभन्ने हुनु । गमक फकिरको फूललाई हेर्नु । सौ फुलितेको कोपिलाको जोत देख्नु । अनि पर भरेको ओठानाको फूल लुक्क परेर युवोमा टसिएको पाउँछु । अनि उतर पाए जस्तो लाग्छ । अधिभर मछलेको फूल बसक हौवा के अपेक्षा गरेका हुन्छन् न त्यो कोपिलाबाट पाउँछु न त भरेको बुरो फूलबाट । हाम्रो समाज त्यसै थियो । अर्को छ । जसले शिक्षक नै सर्वगमको छ । गुह हो ।

सयौँ पटक सोधे आफूलाई- तँ पनि प्रोफेसर बन्न सक्छौ त ? तँ पनि सरको पनि सर हुन सक्छौ त ? सबै कुराको जाने हुन्छौ त ? फेरि सम्भो आमाको केही मीठो पल्लो ७ कक्षा उल्लेको दिन भन्नुभएको- 'नारायण सर, मेरो कान्छेभाइ ६ कक्षामा नै दोहोयाउन पर्यो ।' नारायण जवानो, जो हाम्रो कक्षा ६ मा अग्रणी पढाउने सर हुनुहुन्थ्यो । उहाँले अचम्म मान्ने भन्नुभयो- 'अन्टी, होइन तपाईंको यो के भन्दै हुनुहुन्छ ? म त छुस्क परे' तपाईंको छोरो प्रथम भएको छ कक्षामा अनि किन त्यही कक्षा दोहोयाउनु?' सरको बोली तसर्थै आमा भन्नुभयो- 'प्रथम गएर के गर्नु सर, यसलाई महिनाको ७ रूपैयाँ फिस् कसले तिर्न सक्छ र ? ६ कक्षामा नै राखिदि त यसपालिबाट सरकारले कक्षा ६ बाट नि:शुल्क पढाउने भन्यो छ नि त ।

सयौँ पटक सोधे आफूलाई- तँ पनि प्रोफेसर बन्न सक्छौ त ? तँ पनि सरको पनि सर हुन सक्छौ त ? सबै कुराको जाने हुन्छौ त ? फेरि सम्भो आमाको केही मीठो पल्लो ७ कक्षा उल्लेको दिन भन्नुभएको- 'नारायण सर, मेरो कान्छेभाइ ६ कक्षामा नै दोहोयाउन पर्यो ।' नारायण जवानो, जो हाम्रो कक्षा ६ मा अग्रणी पढाउने सर हुनुहुन्थ्यो । उहाँले अचम्म मान्ने भन्नुभयो- 'अन्टी, होइन तपाईंको यो के भन्दै हुनुहुन्छ ? म त छुस्क परे' तपाईंको छोरो प्रथम भएको छ कक्षामा अनि किन त्यही कक्षा दोहोयाउनु?' सरको बोली तसर्थै आमा भन्नुभयो- 'प्रथम गएर के गर्नु सर, यसलाई महिनाको ७ रूपैयाँ फिस् कसले तिर्न सक्छ र ? ६ कक्षामा नै राखिदि त यसपालिबाट सरकारले कक्षा ६ बाट नि:शुल्क पढाउने भन्यो छ नि त ।

सयौँ पटक सोधे आफूलाई- तँ पनि प्रोफेसर बन्न सक्छौ त ? तँ पनि सरको पनि सर हुन सक्छौ त ? सबै कुराको जाने हुन्छौ त ? फेरि सम्भो आमाको केही मीठो पल्लो ७ कक्षा उल्लेको दिन भन्नुभएको- 'नारायण सर, मेरो कान्छेभाइ ६ कक्षामा नै दोहोयाउन पर्यो ।' नारायण जवानो, जो हाम्रो कक्षा ६ मा अग्रणी पढाउने सर हुनुहुन्थ्यो । उहाँले अचम्म मान्ने भन्नुभयो- 'अन्टी, होइन तपाईंको यो के भन्दै हुनुहुन्छ ? म त छुस्क परे' तपाईंको छोरो प्रथम भएको छ कक्षामा अनि किन त्यही कक्षा दोहोयाउनु?' सरको बोली तसर्थै आमा भन्नुभयो- 'प्रथम गएर के गर्नु सर, यसलाई महिनाको ७ रूपैयाँ फिस् कसले तिर्न सक्छ र ? ६ कक्षामा नै राखिदि त यसपालिबाट सरकारले कक्षा ६ बाट नि:शुल्क पढाउने भन्यो छ नि त ।

सयौँ पटक सोधे आफूलाई- तँ पनि प्रोफेसर बन्न सक्छौ त ? तँ पनि सरको पनि सर हुन सक्छौ त ? सबै कुराको जाने हुन्छौ त ? फेरि सम्भो आमाको केही मीठो पल्लो ७ कक्षा उल्लेको दिन भन्नुभएको- 'नारायण सर, मेरो कान्छेभाइ ६ कक्षामा नै दोहोयाउन पर्यो ।' नारायण जवानो, जो हाम्रो कक्षा ६ मा अग्रणी पढाउने सर हुनुहुन्थ्यो । उहाँले अचम्म मान्ने भन्नुभयो- 'अन्टी, होइन तपाईंको यो के भन्दै हुनुहुन्छ ? म त छुस्क परे' तपाईंको छोरो प्रथम भएको छ कक्षामा अनि किन त्यही कक्षा दोहोयाउनु?' सरको बोली तसर्थै आमा भन्नुभयो- 'प्रथम गएर के गर्नु सर, यसलाई महिनाको ७ रूपैयाँ फिस् कसले तिर्न सक्छ र ? ६ कक्षामा नै राखिदि त यसपालिबाट सरकारले कक्षा ६ बाट नि:शुल्क पढाउने भन्यो छ नि त ।

पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य निर्धारणमा आयल निगमको मनोमानी

काठमाडौं/ नेपालमा पेट्रोलियम पदार्थको बिक्री वितरण गर्दै आइएको नेपाल आयल निगमले पछिल्लो समय मनोमानी गर्न थालेको छ । इन्डियन आयल कर्पोरेशन (आईओसी)सँग प्रशोधन पेट्रोलियम पदार्थ किनेर नेपालमा बेच्दै आएको निगमले स्वस्थित मूला प्रणाली अनुसार मूल्य निर्धारण नगरेर नगरेर मनोमानी गर्न थालेको हो ।

प्रत्येक १५-१५ दिनमा आईओसीले निगमलाई अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा हुने घटबढ अनुसार नयाँ मूल्यसूची पठाउने गर्छ । जसअनुसार, पछिल्लो ५ पटक प्राप्त मूल्य सूचीअनुसार निगमले घटेर आउंदा घटाउन आनाकानी गर्दै आएको हो । निगमले मूल्य बढेर आउंदा भने बढाउने गरेको छ ।

माथिल्लो तिरकायको हस्तक्षेपही निगमले असारको दशौं साता एडिपेटक पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य हवाते पेट्याएको थियो । उक्त मितिमा ज्योति, बर्षेण्य तथा अपूर्ति मन्थलियमा कार्यक्रम नै गरेर मन्त्री दिनेन्द्रप्रसाद बस्नेतले डिजेलको मूल्य प्रति लिटर २९ र पेट्रोलको मूल्य प्रति लिटर २० रूपैयाँ घटाएका थिए । त्यसअघि, निगमले पेट्रोल प्रति लिटर १९.९ र डिजेल प्रति लिटर १९.२ रूपैयाँमा बिक्री गर्दै आइरहेको थियो ।

अब मन्त्रालयले पेट्रोलियम पदार्थमा लाग्दै आएको १० रूपैयाँ पुर्वाधार कर कटौती गरेसँगै उक्त मूल्यमा डिजेल र पेट्रोलको बिक्री बढेरको थियो । तर, एकैतिन उद्योगमन्त्रीकै सहभागितामा हुवाते

आउंदा भनेगत्तै सूची सार्वजनिक गर्ने गर्छ । यही क्रमलाई जारी राख्दै १५ अक्टोबरमा प्राप्त सूची भेलिएपछि नै सार्वजनिक गर्यो । नयाँ मूल्यसूचीअनुसार डिजेल र हवाई इन्चमको मूल्य बढेर आएको छ । जसअनुसार पेट्रोलमा १५.७४ प्रति लिटर, डिजेलमा १५.६० प्रति लिटर र हवाई इन्चममा १०.२५ प्रति लिटरले बढेर आएको छ । नयाँ मूल्यले डिजेलमा ६.३४ प्रति लिटर घाटा र एलपी ग्यासमा ३२५.४४ प्रति लिटरले घाटा हुने भएपनि पेट्रोल, हवाई इन्चम र महिनेलमा हुने केही नाफा समेतलाई गणना गर्दा समग्रमा निगमलाई आगामी १५ दिनमा करिब ३९ करोड नाफा हुने प्रक्षेपण गरिएको निगमले आइतबार जारी गरेको विज्ञापितमा उल्लेख छ ।

यद्यपि निगमले इन्डियन आयल कर्पोरेशन, नेपाल सरकार र राष्ट्रिय बाणिज्य बैकलाई करिब ३३ अर्ब ६० करोड रकम तिर्न विवादा क्रममा सामो सार्वजनिक विवा परेको बहानावाजी गर्दै उक्त मितिमा प्राप्त मूल्यसूची सार्वजनिक गरेको हो । 'दसैको सामो विवा भयो', निगमका प्रवक्ता बिनोदमाथि उपस्थितले भने, 'दसैको विवा सुरु भइसकेको र सबै कर्मचारी छुट्टीमा गइसकेकाले मूल्यसूची सार्वजनिक गर्न ।

सोमको सार्वजनिक विवाको बहानामा मूल्य घटेर आउंदा निगमले मूल्यसूची सार्वजनिक नगरेपनि बढेर

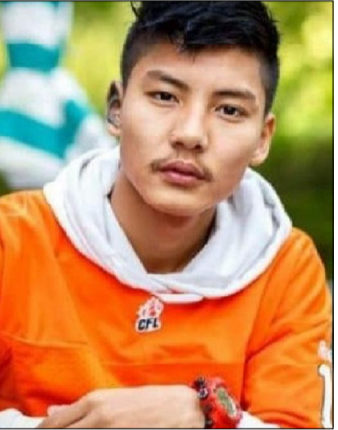
भिटेनले हटाएर फेरि किन ल्याए जीत ?

काठमाडौं/ विवादका कारण सबै चर्चामा रहने याँपर हुनु भिटेन । उनी कुन समय के कारणबाट विवादमा झार्नुपर्ने त्यो कतैले अनुमान गर्न सक्दैनन् ।

पाससाहा जापान कन्ट्रमा गरेको हर्कताका कारण थप विवादित बनेका उनको स्वास्थ्यलाई लिएर फलाममा घिना छ । त्यसैले पनि सामाजिक सञ्जालमा समेत भिटेनलाई मानसिक स्वास्थ्यको ध्यान गर्न धेरैले सुझाएका छन् ।

बुधबार भने उनले आफ्नो गीत केहीबेर हटाएर फेरि अपनोड गरेका छन् । १३ दिन अगाडि सार्वजनिक गरिएको 'आफ्नो बाटो' बोलको गीत बहिष्कृत भई गीत हटाएर उनले फेरि राखेका हुन् ।

उनले यसो किन र कसका लागि गरे अझैले सार्वजनिक गरिएको छैन । तर उनको गीत सामाजिक सञ्जालबाट हटाउनु र फेरि आनुलाई विभिन्न अडकलबाजी हुनु थालेका छन् । गीत मात्र होइन, उनले इन्टरनेटबाट हटाउनु पोस्ट बहिष्कृत भएपछि 'हामी यस्तै त हो नि छो' भिटेन 'चुरोट' नामको गीतबाट

पछिल्लो पटक चर्चामा झार्नेका थिए । त्यसपछि 'हामी यस्तै त हो नि छो' गीत ल्याएर युवा माफ उनी फिर्ता बन्न पुगे । -समाचार: रातोपाटी

सहरी गरिबी कम गर्ने गरी तीनै तहका सरकारले काम गर्नुपर्ने

सहरीकरण भएकी सहरी गरिबीको संख्या पनि बढिरहेकोले यो मुद्दालाई सम्वन्धित गर्ने गरी तीनै तहका सरकारले काम गर्नुपर्नेमा जोड दिइएको छ ।

'समावेशी सरकारको आवश्यकता: सबैको सम्बन्धित' भन्ने नाराका साथ आयोजित विषय बसोबास दिवसको कार्यशाला सोडोअन्तर्गत 'तीनै तहको सहरीकरणका लागि समावेशीता' विषयक छलफल कार्यक्रमका वक्तृले सहरी गरिबीको न्यूनीकरणका लागि विशेष कार्यक्रम अघि बढाउनुपर्ने बताएका हुन् ।

कार्यक्रममा उपस्थित एभिजेनका प्रतिनिधि इनामिया अर्जन्डिनोले सहरीकरण तीव्र हुँदा गरिबीसँगै विपन्न बर्गको सम्भावना पनि बढेकाले यसलाई ध्यान दिएर नीति निर्धारण र कार्यान्वयन हुनुपर्ने बताए ।

विषयबाट उनी अतिमसलाई मध्यनजर गरी खुला क्षेत्रमा सबैको पहुँच विस्तार गर्नुपर्ने उनको भनाइ छ । नेपालकस्ता देशमा सहरी क्षेत्रमा ९८ प्रतिशत मानिस हिँड्ने गरेकाले

यसका आधारमा पुर्वाधार निर्माण गर्नुपर्नेमा पनि यीनपल्ले जोड दिएको छ ।

राष्ट्रिय अपाङ्ग महासंघ नेपालका उपाध्यक्ष रमा ढकालले सहरी क्षेत्रमा भूकम्पका बेला अरु भान सके पनि अपाङ्गता भएका भान नसक्ने गरेकाले यसलाई ध्यान दिएर खुला स्थानमागत पुर्वाधार निर्माणमा संरोकार भएका निकायको ध्यानकर्षण गरनुपर्ने ।

कोरोना महामारी फैलेपछि बेला बहिरा सम्भावने यो रोगका भेटिएकाले उनीहरूले जानकारी पाउने गरी संकेतिक भाषामा संदेश प्रसारणको व्यवस्था गर्नुपर्ने माग पनि उनले राखे ।

विश्वभन्दा अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा पनि अपाङ्गतामित्री पुर्वाधार निर्माणलाई अग्रक्रममा राखेर समस्या हुने गरेको मुद्दालाई महत्त्व दिनुपर्ने उनको भनाइ छ ।

विश्वभन्दा अग्रगण्य प्रा डा सहीता सिंहले महिला जनप्रतिनिधिको संख्या ९८ प्रतिशत मानिस हिँड्ने गरेकाले

तहमा कम सहभागिताले समावेशी सहरी विकास हुन नसकेको विचार राखिन् ।

महिलाको राजनीतिक सामर्थ्य बढाएर सहरी क्षेत्रको विकासमा सहयोग पुग्ने भनाइ उनको छ । सहरी तथा क्षेत्रीय योजनाकार समाजका अध्यक्ष डा महेन्द्र सुब्बाले काठमाडौं, विराटनगरजस्ता मुख्य सहरीमा अर्कै अवस्थित बसोबासी रहेकाले यसलाई व्यवस्थित गर्नुपर्नेमा जोड दिएका थिए ।

अक्टोबर महिनाको पहिलो सोमबार बसोबास कार्यक्रम (खुल्ला विद्यालय) को आह्वानमा विभिन्न बसोबास विभाग मनाउने गरिएको छ ।

सबैका लागि उपयुक्त आवास सुनिश्चित गर्दै यी सहरी विकास प्रकल्प हुने मूल उद्देश्यले विषयबन्धी रूपमा सो दिवस मनाउन थालिएको छ । राष्ट्रियले सन् १९८६ देखि अक्टोबर महिनाको पहिलो सोमबार यो दिवस मनाउन थालेको थियो । नेपालमा पनि सन् २००१ देखि यो दिवस मनाइ आएको छ ।

'ए' डिभिजन लिग पुस २६ मा सुरु हुने, डबल राउन्ड रोविनमा खेलाइने

काठमाडौं/ राष्ट्रिय स्तरका ए डिभिजन लिगका विभिन्न अखिल नेपाल फुटबल संघ (एफ्सा) ले नयाँ निर्णय गरेको छ । एफ्सा अध्यक्ष पंकजबिष्टम नेम्बाङको अध्यक्षतामा ए डिभिजन लिगका प्रतिनिधिहरूको बैठकमा निर्णय गरिएको छ ।

ए डिभिजन लिगको नयाँ मिति तय भएको एफ्साले जनाएको छ ।

१५ ए डिभिजन लिगका अखिल नेपाल एफिस बलबहाइ कका प्रतिनिधिको उपस्थितिमा भएको बैठकले पुस २६ गते देखि लिग गर्ने

केकीले ओके गर्लिन त 'प्रसाद २' ?

काठमाडौं/ अर्धनेता विभिन्न कार्तिक र निर्माण युतिको विवादका कारण रोकिएको फिल्म 'प्रसाद २' को छायांकन अर्कै सुरु हुन सकेको छैन ।

विभिन्न निर्माण युतिको विवाद भिन्नेपनि फिल्मको मुख्य अभिनेत्री नता शेरचले अझैको कारण छायांकन सुरु हुन सकेको हो ।

'फिल्म 'प्रसाद २' सँग आफ्नो सेलफुल बुझ्यो भने नताले फिल्म नगर्ने बताएकी हुन् ।

नता वाकिरिएपछि निर्माण युतिको अर्धनेता अर्धनेत्रीको कौजीमा छ । जसका लागि निर्माण युतिको थप सामा, सुरक्षा पन्त हुँदै केकी अधिकारीसम्म पुगेको बताइन्छ । केकी अधिकारी भने अझैले 'प्रसाद

नेपालको हवाई सुरक्षाबारे अध्ययन गर्दै अमेरिका

काठमाडौं/ नेपाल र अमेरिकाबीच हवाई सेवा सम्झौताको तयारी अगाडि अडिरेकोले सन्ध्यामा अमेरिकाले नेपालको हवाई सुरक्षाबारे अध्ययन गर्न भएको छ । अमेरिकी नागरिक उड्डयनको नियन्त्रण निकाय फेडेरेटिभ एभिएसन एडमिनिस्ट्रेशनको एक मिसनले नेपालको हवाई सुरक्षाको अवस्थाबारे विज्ञानकारबाट अध्ययन थाल्न सार्नेको नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणका महानिदेशक प्रदीप अधिकारीले जानकारी दिए ।

उनका अनुसार बे मिसनले अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन संयन्त्र (आईओसी)ले हेर्ने गरेका विभिन्न ८ क्षेत्रहरूमा नेपालको वर्तमान अवस्थाबारे अध्ययन गर्नेछ ।

आईओसीको यही अर्थ नेपालमा गरेको हवाई सुरक्षा अडिटेर अन्तिम प्रतिवेदन हालै नेपालले प्राप्त गरेको छ । अन्तमा औद्योगिक क्षेत्रमा नेपालले प्राप्त गरेको परिपालनाको दर ७०.१ प्रतिशत पुगेको हो ।

सम्बन्धित अन्य अन्तर्राष्ट्रिय निकायको अडिटेरलाई समेत सहज भएको प्राधिकरणको भनाइ छ । प्राधिकरणले केही सप्ताह अगाडि स्वीट्जरल्यान्डसँग हवाई सेवा सम्झौताबारे सहमति गरेको छ । यही सहमतिबारे हालै नेपालले अमेरिकालाई तयारी अमेरिकालसँग समेत अगाडि बढेको छ । त्यसपछि अमेरिकी नियन्त्रण निकायले नेपालको हवाई सुरक्षामा अध्ययन हुन सार्नेको हो ।

संस्था नियन्त्रणकारी विभागका कर्मचारी सेवा प्रदायक विभागमा जान नपाउने गरी कर्मचारी विभिन्नयमावलीमा परिचरन भइसकेको छ । हवाई दुर्घटना जर्जियालाई समेत प्रभावकारी बनाउने गरी नियमावलीमा संशोधनको काम भइरहेको महानिदेशक अधिकारीले जानकारी दिए ।

यसबाहेक आईओसीको सुरक्षा चर्चामा सुचीमा नेपाल नरहेको, दुर्घटना जाँच आयोगमार्फत यस क्षेत्रको कर्मचारी सुधारमा प्रभाव भइरहेको र दुर्घटनाको दर समेत कमी भएका कारण नेपाल अब सामो समयसम्म कालोसूचीमा रहनु तर्क संगत नहुनेमा नेपाल दुइ रहेको उनको भनाइ छ । केही अमेरिकी कर्मचारीले नेपालसँग विद्या हवाई सन्ध्या सन्ध्याति गर्न बाँडेका कारण समेत यस पटक इन्डियन नेपाल बढी अपेक्षित छ ।

-समाचार: अनलाइनखबर

आर्मी र एपिएफलाई रिलेमा स्वर्ण

पोखरा/ नवी राष्ट्रिय खेलकुदको १ सय मिटर रिलेको प्रथमपदक विजेता आर्मी क्लब र एपिएफको स्वर्ण पदक जितेको छ ।

पोखरा रंगशालाको टुपकामा बुधबार भएको प्रतियोगी आर्मीको टोलीले ५९.६० सेकेन्डमा रिले पुरा गर्दै स्वर्ण जितेको थियो ।

आर्मीको टोलीमा रमिता पृष्ठ, सरस्वती चौधरी, जयानी थापा र निर्मला थापा रहेका छन् । गण्डकीले रजत र बामनामतीले कांस्य पदक जितेको थियो । मसिना अधिकारी, अनिसा भण्डारी, सिन्धु शानु मिश्रा र निशा घर्ती रहेको गण्डकीले ५२.७५ सेकेन्ड तथा रीता दुलान, स्वप्ना शार्ङ्ग, प्रकृती सुवाल र नुजान आमावले रहेको बामनामतीले ५२.७५ सेकेन्डको समय निकालेको थियो । सो विद्यामा एपिएफ टोली भने डिस्कालिफाइड भएको थियो । एपिएफले फुल स्टार्ट गर्दा डिस्कालिफाइड भएको थियो ।

एपिएफ पहिलो ४ गुण १ सय मिटर रिले वीडमा एपिएफले स्वर्ण पदक जितेको छ । एपिएफका निरुत्ताप महता, आशिष चौधरी, विवराल पाण्डे र चन्द्रबहादुर पुनामीसहितको टोलीले ५२.४४ सेकेन्डमा पुरा गर्दै पहिलो स्थान हासिल गरेको छ । त्यसै गरी आर्मीका जीवन चौधरी, विना थापा, अरुण विक र डिब्ले भण्डारीकोसङ्गै ५२.६० सेकेन्डका साथ रजत र सिन्धी प्रेताका सिवाल पाण्डे, सुजन डोमो, रेशम थापा र तुलसीराम थापाको समूहले ५४.३८ सेकेन्डका साथ कांस्य पदक जितेको छ ।

के तपाईं फोटो कपी प्रिन्टर मेसिन किन्दै हुनुहुन्छ ?

Brother, Canon, HP, Sharp, Ricoh, Epson, Kyocera, Lexmark

टेम्पर रिफिलिङ, प्रिन्टर, कम्प्युटर, फोटोकपी लगायतको सर्वोत्तम छिडो छिडो र भरपर्दो स्थाना गर्नुलाई हुन्छ हुन्छ ।

Printer Shop
The complete office solution

Contact No. 9845292140,
057-527041, Schoolroad, Hetauda-4
tonerhouse_htd@yahoo.com

